

บทความวิจัย

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาก่อนประจำการ กรมการพัฒนาชุมชนกระทรวงมหาดไทย

ชนัญญา ภูระหงษ์

วิทยาลัยการพัฒนารัฐบาล จังหวัดชลบุรี 20150

อีเมล: tonaor_2623@hotmail.com โทร. 063-9194191

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาก่อนประจำการของกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย 2) เพื่อศึกษาคุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาก่อนประจำการของกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ในด้าน (1) ผลการฝึกอบรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมและ (2) ความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรม หลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาก่อนประจำการกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ พัฒนาก่อนประจำการ จำนวน 100 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) หลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาก่อนประจำการ 2) แบบทดสอบวัดผลการฝึกอบรม เป็นข้อสอบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 60 ข้อ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจในการเข้ารับการฝึกอบรมพัฒนาก่อนประจำการ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ Dependent sample t-test (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า 1) หลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาก่อนประจำการ มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.54$) 2) ผู้เข้าฝึกอบรมหลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาก่อนประจำการ มีคะแนนภายหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนเข้ารับการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความพึงพอใจในการฝึกหลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาก่อนประจำการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.46$)

คำสำคัญ: หลักสูตรฝึกอบรม, พัฒนาก่อน

THE CURRICULUM DEVELOPMENT OF DEVELOPER TRAINING PRIOR TO SERVICE, DEPARTMENT OF
COMMUNITY DEVELOPMENT, MINISTRY OF INFERIOR

Chananya Phoorahoung

Community Development College, Chonburi 20150

E-mail: tonaor_2623@hotmail.com Tel. 063-9194191

Abstract

This research aims to 1) develop the curriculum for training developers prior to service of Department of Community, Ministry of Inferior, 2) study the quality of curriculum for training developers prior to service in the side of (1) the result of training the trainees, (2) study the satisfaction of the trainees of the curriculum for developers prior to service, Department of Community, Ministry of Inferior. In conducting, the research population is 100 developers before service and the research instruments include 1) The Curriculum of Developer Training Prior to Service, 2) training measure test with 4 options and 60 questions as a test, 3) the satisfaction questionnaire in attending the training. The statistics used for data analysis are percentage, arithmetic mean, standard deviation, and statistics in hypothesis testing which is the dependent sample t-test (t-test).

As a result, the research found that 1) The Curriculum of Developer Training Prior to Service is suitable to the highest level ($\bar{x} = 4.54$) 2), 2) the trainees who participate in training have a higher score after training than before taking the course with statistical significance at level .01 and they are satisfied with the course at a high level ($\bar{x} = 4.46$).

Keyword: Curriculum of Training, Developer Prior

คำขอบคุณ ACKNOWLEDGEMENT : งานวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาวิทยาลัยการพัฒนาชุมชน

บทนำ (Introduction)

กรมการพัฒนาชุมชน จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม ฉบับที่ 10 (ฉบับพิเศษ) เล่มที่ 79 ตอนที่ 89 พ.ศ. 2505 โดยแยกจากส่วนพัฒนาการท้องถิ่น กรมมหาดไทย นับตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2505 เป็นหน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาชนบท ด้วยวิธีการส่งเสริม สนับสนุน และสร้างโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมและเรียนรู้ร่วมกันในการจัดการพัฒนาและแก้ไขปัญหาของชุมชน เพื่อพัฒนาคุณภาพการดำรงชีวิตที่ดีขึ้น มีทัศนคติที่ดีในการร่วมมือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน รู้จักสิทธิหน้าที่และปกครองตนเอง ได้ตามวิถีทางในระบอบประชาธิปไตย โดยมีพัฒนาการเป็นข้าราชการหลัก ทำงานร่วมกับประชาชนในหมู่บ้าน ตำบล เพื่อสร้างพลังชุมชน และใช้พลังชุมชนในการพัฒนาชุมชน เพื่อให้ชุมชนเข้มแข็ง พึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน (กรมการพัฒนาชุมชน, 2563)

กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทยได้ดำเนินการพัฒนาข้าราชการบรรจุใหม่ ตำแหน่งนักวิชาการพัฒนาชุมชน ระดับปฏิบัติการ หรือ “พัฒนากร” เป็นประจำทุกปี และเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.

2551 มาตรา 72 (พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551) ที่กำหนดให้ส่วนราชการมีหน้าที่ดำเนินการเพิ่มพูนประสิทธิภาพและเสริมสร้างแรงจูงใจแก่ข้าราชการพลเรือนสามัญ เพื่อให้ข้าราชการพลเรือนสามัญ มีคุณภาพ คุณธรรม จริยธรรม คุณภาพชีวิต มีขวัญ และกำลังใจในการปฏิบัติราชการให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ และมาตรา 59 วรรค 1 ผู้ได้รับการบรรจุแต่งตั้งให้ทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการและให้ได้รับการพัฒนาเพื่อให้รู้ระเบียบแบบแผนของทางราชการและเป็นข้าราชการที่ดีตามที่กำหนดในกฎก.พ. ว่าด้วยการทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการและการพัฒนาข้าราชการที่อยู่ระหว่างทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการ พ.ศ. 2553 มีผลบังคับใช้ ณ วันที่ 2 มิถุนายน 2553 ตามกฎ ก.พ. ข้อ 8 ระบุให้มีการพัฒนาข้าราชการพลเรือนที่อยู่ระหว่างทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการเพื่อให้รู้ระเบียบแบบแผนของทางราชการและเป็นข้าราชการที่ดี โดยให้ดำเนินการตามกระบวนการใน 3 ขั้นตอน ดังนี้ ประการแรกภาคการปฐมนิเทศ เพื่อให้ข้าราชการที่บรรจุใหม่ได้เข้าใจถึงสภาพแวดล้อมการทำงานในหน่วยงาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ โครงสร้าง บทบาทหน้าที่ ตลอดจนสร้างขวัญและกำลังใจ ประการที่สองภาคการเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นการเรียนรู้ด้วยชุดการเรียนรู้ เกี่ยวกับกฎหมาย กฎ และระเบียบ แบบแผนของทางราชการ และประการสุดท้ายภาคการอบรมสัมมนาร่วมกัน “การเป็นข้าราชการที่ดี” ตามที่ ก.พ. กำหนด กระทรวงมหาดไทยได้พิจารณามอบอำนาจให้กรมการพัฒนาชุมชนดำเนินการอบรมสัมมนา “ภาคการเป็นข้าราชการที่ดี”

กรมการพัฒนาชุมชนจึงได้ดำเนินการฝึกอบรมสัมมนาข้าราชการที่บรรจุใหม่ ภายใต้หลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาก่อนประจำการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง โครงสร้างภารกิจ และค่านิยม ของกรมการพัฒนาชุมชน 2) ผู้เข้าร่วมรับการฝึกอบรมมีสมรรถนะในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของนักพัฒนาที่มีอุดมการณ์ และยึดปรัชญา หลักการและกระบวนการพัฒนาชุมชน โดยใช้หลักการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน 3) ผู้เข้าร่วมรับการฝึกอบรมมีทัศนคติที่ดี และมีพฤติกรรมที่เหมาะสมในการทำงานกับชุมชนและภาคีการพัฒนา การฝึกอบรมหลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาก่อนประจำการในอดีต ใช้รูปแบบการฝึกอบรมภาควิชาการ ภาคสนามและภาคสรุป ตลอดหลักสูตรเป็นจำนวน 40 วัน ณ สถานที่ราชการหรือวิทยาลัยการพัฒนาชุมชน อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี และภาคสนาม ณ สถานที่ศึกษาดูงานต่างจังหวัด และกรมการพัฒนาชุมชน ได้มีคำสั่งที่ 543/2563 ลงวันที่ 27 เมษายน 2563 เรื่องการบรรจุและแต่งตั้งผู้สอบแข่งขันได้ให้ดำรงตำแหน่งนักวิชาการพัฒนาชุมชนปฏิบัติการ โดยกำหนดให้ไปรายงานตัวเพื่อปฏิบัติหน้าที่ราชการ กองการเจ้าหน้าที่และมอบหมายให้สถาบันกรมการพัฒนาชุมชน โดยวิทยาลัยการพัฒนาชุมชน หน่วยงานที่มีบทบาทหน้าที่ในการฝึกอบรมหลักสูตรข้าราชการก่อนประจำการได้กำหนดการดำเนินการฝึกอบรมในไตรมาสที่ 3 เดือนเมษายน – มิถุนายน 2563 (ประกาศกรมการพัฒนาชุมชน, 2563)

ในปี พ.ศ. 2562 ได้เกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) กลายเป็นโรคระบาดที่รุนแรงที่สุดของโลกในเวลานี้ มีผู้ป่วยกระจายไป 118 ประเทศทั่วโลกและมีจำนวนผู้ติดเชื้อเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ตั้งแต่มีการรายงานผู้ป่วยรายแรก ในวันที่ 31 ธันวาคม 2562 จนถึงปัจจุบัน (27 สิงหาคม 2563) ทั่วโลกมี ผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อยู่ที่ 24,049,707 คน รักษาตัวหายแล้ว รวม 16,599,143 คนและมียอดสะสมผู้เสียชีวิตอยู่ที่ 823,266 คน (กรุงเทพมหานคร, 2563) การระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ไม่เพียงแต่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของคนทั่วโลกแต่ยังส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อระบบเศรษฐกิจ สังคมและด้านต่างๆ หลายด้าน รัฐบาลทุกประเทศต้องเร่งหามาตรการในการควบคุมการแพร่ระบาดของเชื้อโดยรับฟังมุมมองและความคิดเห็นของบุคลากรทางการแพทย์และผู้เชี่ยวชาญด้านสาธารณสุขเป็นสำคัญในการรับมือ และเตรียมมาตรการลดการแพร่ระบาดในกลุ่มประชาชนได้อย่างรัดกุมและเหมาะสมตามบริบทของประเทศ ซึ่งประเทศไทยโดยคณะรัฐมนตรี ได้เห็นชอบประกาศใช้พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 (ฉบับที่ 1) โดยเริ่มบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 26 มีนาคม 2563 ได้มีการออกมาตรการการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ไว้มากมาย ซึ่งสำคัญมุ่งเน้นไปที่การลดการแพร่เชื้อโดยการเว้นระยะห่างทางสังคม การงดเดินทางและปิดประเทศ เป็นต้น ซึ่งมาตรการดังกล่าวได้ผลกระทบที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการใช้ชีวิตของคนในสังคม ส่งผลกระทบทั้ง

ทางตรงและทางอ้อมต่อประเทศไทย โดยเฉพาะอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ธุรกิจโรงแรม รวมไปถึงสถานประกอบการหลายแห่งต้องปิดชั่วคราว ผู้ประกอบการ ประชาชนที่เป็นลูกจ้างได้รับความเดือดร้อนเป็นจำนวนมาก (กรุงเทพมหานคร, 2563)

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ประกอบกับมาตรการการควบคุมการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ตามประกาศคณะรัฐมนตรี โดยที่เกี่ยวข้องในมาตรการ ข้อ 13 คำแนะนำเกี่ยวกับการเดินทางข้ามเขตพื้นที่จังหวัดในช่วงเวลานี้ประชาชนพึงหรือชะลอการเดินทางข้ามเขตพื้นที่จังหวัดในระยะนี้โดยไม่จำเป็นและควรพักหรือทำงานอยู่ ณ ที่พำนักของตน กรณีจำเป็นต้องเดินทางข้ามเขตพื้นที่ ต้องรับการตรวจคัดกรองและปฏิบัติตามมาตรการที่ทางราชการกำหนด ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการติดตามตัวมารับการตรวจอาการหรือกักกันตัว (พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ.2548, 2563) มาตรการดังกล่าวส่งผลกระทบต่อการบริหารงานของระบบราชการแผ่นดินเป็นอย่างมาก กระทรวงมหาดไทยซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่บำบัดทุกข์ บำรุงสุขให้กับประชาชนก็ได้ออกประกาศเรื่องมาตรการเฝ้าระวังและป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดต่อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของข้าราชการและบุคคลในสังกัดกระทรวงมหาดไทย ซึ่งมีมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรม/โครงการ ให้หลีกเลี่ยงการเดินทางไกลข้ามจังหวัดงดการเดินทางไปยังสถานที่ที่มีความเสี่ยงสูงและสถานที่ที่มีคนร่วมชุมนุมเป็นจำนวนมาก หรือสถานการณ์ที่มีผู้คนแออัด เพื่อลดโอกาสการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) และหลีกเลี่ยงการประชุมและสัมมนา หรือกิจกรรมที่รวมคนจำนวนมากที่มีความเสี่ยงต่อการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) หากมีความจำเป็นจะต้องดำเนินการจัดกิจกรรมดังกล่าวให้ปฏิบัติตามแนวทางเพิ่มระยะห่างทางสังคม (Social distancing) (กระทรวงมหาดไทย, 2563) ซึ่งการประกาศมาตรการดังกล่าวส่งผลกระทบต่อโดยตรงต่อการบริหารราชการแผ่นดินหลายด้าน โดยเฉพาะเรื่องการบริหารจัดการประชุม การฝึกอบรมตามโครงการต่างๆ ที่หน่วยงานราชการได้บรรจุไว้ในแผนปฏิบัติราชการประจำปี

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้หลายหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนปรับตัวมาใช้เทคโนโลยีให้การติดต่อสื่อสารในรูปแบบออนไลน์มากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการเรียนการสอน การประชุมหรือการจัดฝึกอบรม ดังนั้นเพื่อให้การขับเคลื่อนงานตามแผนปฏิบัติราชการ กรมการพัฒนาชุมชน ในเรื่องการฝึกอบรมข้าราชการบรรจุใหม่ หลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาก่อนประจำการเป็นไปด้วยความเรียบร้อย เป็นไปตามวัตถุประสงค์โครงการและเป็นการเสริมสร้างสมรรถนะผู้บรรจุเข้ารับราชการ ให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการพัฒนาข้าราชการให้เป็นข้าราชการที่ดีสามารถเป็นแรงผลักดันที่สำคัญต่อความสำเร็จขององค์กรและความเข้มแข็งของชุมชน ภายใต้การเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี และมาตรการควบคุมสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ผู้วิจัยจึงได้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาก่อนประจำการของกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทยขึ้น

วัตถุประสงค์ (Objective of the Research)

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาก่อนประจำการ ของกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย
 2. เพื่อศึกษาคุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาก่อนประจำการ ของกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย
- ในประเด็นต่อไปนี้
- 2.1) ผลการฝึกอบรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาก่อนประจำการ กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย
 - 2.2) ความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาก่อนประจำการ กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย

วิธีวิจัย (Research Methodology)

การวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาก่อนประจำการ ของกรมการพัฒนารัฐบาล กระทรวงมหาดไทย ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

ขอบเขตด้านเนื้อหา ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Study) เป็นการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการ วารสาร สิ่งพิมพ์ อิเล็กทรอนิกส์ รายงานการวิจัย รายงานการประชุม แนวทางการดำเนินงาน ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง เกี่ยวกับมาตรการการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 การกิจกรรมการพัฒนารัฐบาล การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม หลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาก่อนประจำการ กรมการพัฒนารัฐบาล กระทรวงมหาดไทย รวมทั้งแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ขอบเขตด้านประชากร

1) การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาก่อนประจำการ ได้แก่ ผู้อำนวยการวิทยาลัยการพัฒนารัฐบาล ผู้ช่วยผู้อำนวยการวิทยาลัยการพัฒนารัฐบาล นักวิชาการพัฒนารัฐบาล นักทรัพยากรบุคคล นักจัดการงานทั่วไป และเจ้าหน้าที่สังกัดวิทยาลัยการพัฒนารัฐบาล จำนวน 12 คน

2) การนำหลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาก่อนประจำการไปใช้กับ ข้าราชการบรรจุใหม่ตามคำสั่งเรียกบรรจุพัฒนารัฐบาล จำนวน 100 คน

ขอบเขตด้านระยะเวลา

วิจัยครั้งนี้ใช้ระยะเวลา 5 เดือน โดยเริ่มตั้งแต่ เดือนเมษายน – ตุลาคม 2563 สถานที่วิทยาลัยการพัฒนารัฐบาล อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมพัฒนาก่อนประจำการ ของกรมการพัฒนารัฐบาล กระทรวงมหาดไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาก่อนประจำการและเพื่อศึกษาคุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาก่อนประจำการ ของกรมการพัฒนารัฐบาล กระทรวงมหาดไทย โดยมีลำดับขั้นตอนของวิธีการวิจัยดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาก่อนประจำการ ของกรมการพัฒนารัฐบาล กระทรวงมหาดไทย

1. วิเคราะห์เอกสาร เพื่อกำหนดรูปแบบ แนวทางการฝึกอบรมให้มีหลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาก่อนประจำการ ให้รองรับการเปลี่ยนแปลงทางสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น โดยผู้วิจัยได้ศึกษาและรวบรวมข้อมูล ซึ่งมีเกณฑ์คัดเลือกเอกสาร คือเป็นเอกสารที่เกี่ยวข้อง งานพัฒนารัฐบาล แนวทางการทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการในสังกัดกรมการพัฒนารัฐบาล ข้อกำหนด มาตรการ การป้องกันการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) คำสั่ง หนังสือ ระเบียบที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับการฝึกอบรมข้าราชการ แนวปฏิบัติในการจัดฝึกอบรมตามกำหนดของกระทรวงมหาดไทย พัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรม รูปแบบ วิธีการในการฝึกอบรมที่สอดคล้องกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) รูปแบบการเพิ่มประสิทธิภาพในการฝึกอบรม และเผยแพร่อยู่ในวารสาร วิชาการ หนังสือ สิ่งพิมพ์ รายงานการประชุมสัมมนา รายงานผลการวิจัย วิทยานิพนธ์ ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต และเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. การพัฒนาร่างเอกสารหลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาก่อนประจำการ

1) การร่างเอกสารหลักสูตรผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสารมาจัดทำร่างเอกสารหลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาก่อนประจำการ กรมการพัฒนารัฐบาล กระทรวงมหาดไทย ประกอบไปด้วยหลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ เนื้อหาหลักสูตร รูปแบบและกิจกรรมการฝึกอบรม และการวัดและประเมินผล

2) การประเมินความเหมาะสมของร่างเอกสารหลักสูตร โดยใช้วิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยการเชิญ ผู้อำนวยการสถาบันการพัฒนารัฐบาล และผู้อำนวยการวิทยาลัยการพัฒนารัฐบาล เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรฝึกอบรม

นักทรัพยากรบุคคล นักจัดการงานทั่วไป ผู้เชี่ยวชาญด้านการฝึกอบรม และเจ้าหน้าที่กลุ่มงานส่งเสริมมาตรฐานการพัฒนาทรัพยากรบุคคล ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล รวมจำนวน 12 ท่าน เพื่อร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างเอกสารหลักสูตรว่ามีความถูกต้อง เหมาะสมและมีความเป็นไปได้ของหลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาก่อนประจำการ กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย

ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยการจดบันทึกตามประเด็นสนทนากลุ่ม แล้วนำมาวิเคราะห์ ปรับปรุงร่างเอกสารหลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาก่อนประจำการ กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย

ขั้นตอนที่ 2 การตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาก่อนประจำการ กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย

เพื่อตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาก่อนประจำการ กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ ก่อนที่จะนำไปทดลองใช้ในการฝึกอบรมพัฒนาก่อนประจำการ

วิธีดำเนินการ

1. เอกสารหลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาก่อนประจำการ

ผู้วิจัยได้นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 12 ท่าน มาแก้ไข ปรับปรุงตามความคิดเห็นให้ร่างเอกสารประกอบหลักสูตรการฝึกอบรมพัฒนาก่อนประจำการกรมการพัฒนาชุมชนสมบูรณ์ขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรก่อนที่จะนำไปทดลองใช้ ผลการประเมินความเหมาะสมของเอกสารหลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาก่อนประจำการ กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทยโดยผู้เชี่ยวชาญอยู่ในระดับมากที่สุด

2. แบบทดสอบวัดผลการฝึกอบรมพัฒนาก่อนประจำการ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบทดสอบวัดผลการฝึกอบรมเพื่อวัดผลหลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาก่อนประจำการ กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย เพื่อใช้ในการวัดผลสัมฤทธิ์ของการฝึกอบรมโดยเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อประเมินความสอดคล้องของเนื้อหาในแบบทดสอบวัดผลการฝึกอบรม โดยใช้สูตรคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item - Objective Congruence:IOC) ผลการประเมินความสอดคล้องได้เท่ากับ 1.00 นำผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาดำเนินการแก้ไขปรับปรุงแบบทดสอบประมวลผลความรู้หลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาก่อนประจำการ กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย และตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้งและนำไปทดลองใช้กับข้าราชการที่บรรจุใหม่ในตำแหน่งนักวิชาการพัฒนาชุมชน จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อตรวจสอบหาค่าอำนาจจำแนก และค่าความยากง่ายของแบบทดสอบที่มีค่าอำนาจจำแนกเท่ากับ 0.20 – 0.79 นำข้อทดสอบที่มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ในเกณฑ์ใช้ได้มาวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย ผลการวิเคราะห์ความยากง่ายเท่ากับ 0.20 – 0.60 นำข้อทดสอบวัดผลการฝึกอบรมที่คัดเลือกไว้แล้วซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ในเกณฑ์ที่ใช้ได้ไปหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลหลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาก่อนประจำการ ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.675 และสร้างแบบทดสอบวัดผลการฝึกอบรมหลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาก่อนประจำการ กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ในรูปแบบออนไลน์ ผ่าน google form

3. แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อหลักสูตรพัฒนาก่อนประจำการ

ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมก่อนประจำการ กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) และสร้างแบบประเมินความสอดคล้องของแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาก่อนประจำการ กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย โดยใช้สูตรคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item - Objective Congruence:IOC) นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาก่อนประจำการ กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อประเมินความสอดคล้อง ผลการประเมินความสอดคล้องได้เท่ากับ 1.00 นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาก่อนประจำการ นำไปทดลองใช้กับข้าราชการที่บรรจุใหม่ในตำแหน่งนักวิชาการพัฒนาชุมชน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงตรงของเครื่องมือโดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha - Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach)

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาก่อนประจำการ กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย เพื่อศึกษาผลการนำหลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาก่อนประจำการ กรมการพัฒนาชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน ไปทดลองใช้ในการฝึกอบรมพัฒนาก่อนประจำการ กรมการพัฒนาชุมชน

วิธีดำเนินการ

ผู้วิจัยดำเนินการทดสอบใช้หลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาก่อนประจำการ กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ระหว่างวันที่ 1 – 30 สิงหาคม 2553

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักวิชาการพัฒนาชุมชนปฏิบัติการ จำนวน 100 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive random sampling) จากผู้ที่มีรายชื่อตามคำสั่งกรมการพัฒนาชุมชน เรื่องการบรรจุและแต่งตั้งผู้สอบแข่งขันได้ในตำแหน่งนักวิชาการพัฒนาชุมชน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

1. หลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาก่อนประจำการ กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย
2. แบบทดสอบวัดผลการฝึกอบรมหลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาก่อนประจำการ กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย
3. แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาก่อนประจำการ กรมการพัฒนาชุมชน

กระทรวงมหาดไทย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการดำเนินการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาก่อนประจำการ กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ไปใช้กับ นักวิชาการพัฒนาชุมชนปฏิบัติการ จำนวน 100 คน โดยมีการดำเนินการดังนี้

1. ทำหนังสือจากกรมการพัฒนาชุมชนถึงจังหวัดที่มีกลุ่มเป้าหมายเพื่อแจ้งให้กลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมฝึกอบรมตามหลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาก่อนประจำการ กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย
2. ดำเนินการทดสอบวัดผลการฝึกอบรมก่อนการฝึกอบรมหลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาก่อนประจำการ กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย

3. ดำเนินการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาก่อนประจำการ กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ที่ผู้วิจัยได้ทำการพัฒนาขึ้น โดยผู้วิจัยเป็นผู้รับผิดชอบโครงการ สังเกตการณ์ จัดบันทึกและติดตามการฝึกอบรมหลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาก่อนประจำการ กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ตลอดหลักสูตรฝึกอบรม

4. ดำเนินการทดสอบวัดผลการฝึกอบรมหลังการฝึกอบรม เพื่อวิเคราะห์สัมฤทธิ์ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาก่อนประจำการ กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย

5. สอบถามความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาก่อนประจำการ กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์เปรียบเทียบผลการฝึกอบรมของผู้เข้าร่วมภายหลังการฝึกอบรมหลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาก่อนประจำการ กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทยโดยค่าที (t- test Dependent)

2. การวิเคราะห์ความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาก่อนประจำการ กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ของผู้เข้ารับการอบรม โดยสถิติค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าเฉลี่ย (Mean)

ผลการวิจัยและอภิปรายผล (Research Conclusion and Discussion)

1. ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาก่อนประจำการ กรมการพัฒนาชุมชนกระทรวงมหาดไทย

การพัฒนาหลักสูตรพัฒนาก่อนประจำการ กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทยที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม ในด้านงานกรมการพัฒนาชุมชน แนวคิดการพัฒนาหลักสูตร และการฝึกอบรม รูปแบบการฝึกอบรมในห้องเรียนเสมือนจริง กิจกรรมเสริมหลักสูตร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ และจากการสนทนากลุ่มของผู้ที่มีความเชี่ยวชาญด้านหารฝึกอบรม พบว่าหลักสูตรพัฒนาก่อนประจำการ กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย มีองค์ประกอบ 5 ส่วนคือ 1) หลักการและเหตุผล จากการทำประกอบด้วย 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหาหลักสูตร 4) รูปแบบและกิจกรรมหลักสูตรฝึกอบรม 5) การวัดและประเมินผล โดยมุ่งหวังให้ผู้รับการฝึกอบรม มีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตักพัฒนา เข้าใจโครงสร้างภารกิจและค่านิยมของกรมการพัฒนาชุมชน มีสมรรถนะในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของนักพัฒนาที่มีอุดมการณ์ และยึดปรัชญา หลักการและกระบวนการพัฒนาชุมชน โดยใช้หลักการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานและมีทัศนคติที่ดี และมีพฤติกรรมที่เหมาะสมในการทำงานกับชุมชน และภาคีการพัฒนา

การประเมินความเหมาะสมของร่างเอกสารหลักสูตรจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน พบว่ามีความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ที่ระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.54 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่ามีความเหมาะสมอยู่ระหว่าง 3.80 – 5.00 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน อยู่ระหว่าง 0.00 – 0.57 โดยความเหมาะสมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุดทุกรายการ และผลประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสมขององค์ประกอบของหลักสูตรฝึกอบรม ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่าหลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาก่อนประจำการ กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย มีความสอดคล้อง ที่ค่าดัชนีความสอดคล้องในระดับ 1.0 และการประเมินความเหมาะสมของร่างหลักสูตรฝึกอบรม พบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าหลักสูตรฝึกอบรม มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

2 ผลการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาก่อนประจำการ กรมการพัฒนาชุมชนกระทรวงมหาดไทย

2.1 ข้อมูลกลุ่มตัวอย่างที่เข้ารับการฝึกอบรมด้วยหลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาก่อนประจำการ กรมการพัฒนารัฐบาลไทย เพศชาย 35 คน คิดเป็นร้อยละ 35 เพศหญิง 65 คน คิดเป็นร้อยละ 65 อายุส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 26 – 30 ปี จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 45 และอายุต่ำสุดอยู่ในช่วง 40 ปีขึ้นไป จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2 สถานที่ทำงานผู้เข้าอบรมส่วนใหญ่ได้รับการบรรจุแต่งตั้งที่สำนักงานพัฒนารัฐบาลอำเภอ จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 94 และสำนักงานพัฒนารัฐบาลจังหวัด 6 คน คิดเป็นร้อยละ 6

2.2 การสอบประมวลความรู้ของผู้เข้าฝึกอบรมหลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาก่อนประจำการ กรมการพัฒนารัฐบาลไทย พบว่า คะแนนสอบประมวลความรู้ของผู้เข้าฝึกอบรมหลังฝึกอบรม (= 40.83) สูงกว่าก่อนเข้ารับการฝึกอบรม (= 28.35) มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.3 ความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรฝึกอบรม พบว่าผู้เข้าร่วมฝึกอบรมหลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาก่อนประจำการ กรมการพัฒนารัฐบาลไทย จำนวน 100 คน มีความพึงพอใจต่อการฝึกอบรมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ด้านที่เลี้ยง มีคะแนนเฉลี่ย 4.71 รองลงมาคือ ด้านวิทยากรมีค่าเฉลี่ย 4.59 ส่วนด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ ด้านรูปแบบการฝึกอบรม มีคะแนนเฉลี่ย 3.76

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาก่อนประจำการ กรมการพัฒนารัฐบาลไทย ผู้วิจัยอภิปรายผล ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาก่อนประจำการ กรมการพัฒนารัฐบาลไทย ในช่วงองค์ประกอบหลักสูตรประกอบด้วย 5 หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ เนื้อหาการฝึกอบรม แนวทางการดำเนินการฝึกอบรม เทคนิคการฝึกอบรม และการวัดผลประเมินผล ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน ได้มีความคิดเห็นว่าการพัฒนาหลักสูตรพัฒนาก่อนประจำการ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด สามารถนำหลักสูตรไปใช้ตามวัตถุประสงค์ได้อย่างมีคุณภาพ เนื่องจากการพัฒนาหลักสูตรเป็นตามลำดับขั้นตอน มีการวิเคราะห์ข้อมูลสถานการณ์ปัจจุบันที่ส่งผลต่อการดำเนินการฝึกอบรมหลักสูตรพัฒนาก่อนประจำการ ซึ่งเป็นหลักสูตรสำคัญของการพัฒนาศักยภาพกรมการพัฒนารัฐบาลไทย มีการปรับแนวทางการฝึกอบรมที่มีความทันสมัย ใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการฝึกอบรมได้อย่างลงตัว มีการปรับเนื้อหาหลักสูตรที่มีความยืดหยุ่นเหมาะสมสำหรับรูปแบบการฝึกอบรมแบบออนไลน์แต่ก็ไม่ทิ้งวัตถุประสงค์หลักของการฝึกอบรมตามที่สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนกำหนด นอกจากนั้นยังมีการนำระบบที่เลี้ยงมาเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เอื้ออำนวยความสะดวกให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม มีการวัดผลประเมินผลที่มีความน่าเชื่อถือสามารถนำหลักสูตรนี้ไปใช้ฝึกอบรมภายใต้สถานการณ์ที่มีการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับแนวคิดและรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของไทเลอร์ (Tyler, 1950) การพัฒนาหลักสูตรเป็นงานที่ต้องการจัดลำดับความคิดให้เป็นระเบียบใน การตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรนั้นจะต้องพิจารณาทั้งลำดับในการวางแผน และวิธีการที่จะทำงานให้สำเร็จลุล่วงไปของทาบ (Taba, 1962) ที่กล่าวถึงหลักสูตรเป็นเอกสารที่เขียนขึ้นโดยประกอบด้วยเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ เนื้อหาสาระ กิจกรรม หรือประสบการณ์การเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้และสอดคล้องกับการพัฒนาหลักสูตรแบบครบวงจรของคาร์ณโพรยเงิน (2550) สอดคล้องกับวิริภัทร ไม้ไหว (2559) ที่พบว่าการพัฒนาหลักสูตรมีองค์ประกอบที่สำคัญทั้งหมด 5 ส่วนคือ หลักการ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาสาระหลักสูตร กิจกรรมการฝึกอบรมและสื่อประกอบการฝึกอบรม สอดคล้องกับสังต์ อุทรานันท์ (2532) มีความเห็นว่า การพัฒนาหลักสูตรมีความครอบคลุมถึงการร่างหลักสูตรขึ้นมาใหม่ และการปรับปรุงหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้นด้วยการใช้หลักสูตรและการประเมินหลักสูตรนั้น เป็นกระบวนการอันหนึ่งของการพัฒนาหลักสูตร โดยได้จัดลำดับขั้นตอนของการพัฒนาหลักสูตรไว้ ได้แก่ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน 2) การกำหนดจุดมุ่งหมาย 3) การคัดเลือกเนื้อหาและการจัดเนื้อหาสาระ 4) การกำหนดมาตรการวัดและการประเมินผล 5) การนำหลักสูตรไปใช้ 6) การ

ประเมินผลการใช้หลักสูตรและ 7) การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรกระบวนการพัฒนาและการกำหนดเนื้อหาวิชาเหมาะสมกับหลักสูตร และยังสอดคล้องการจัดเนื้อหาหลักสูตร (Curriculum Content) ของนิรมล ศตวุฒิ (2543)

2. ผลการเปรียบเทียบผลการทดสอบวัดผลการฝึกอบรม พบว่า คะแนนสอบประมวลความรู้ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาก่อนประจำการ กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย พบว่า ผู้เข้าฝึกอบรมมีคะแนนผลการสอบประมวลความรู้หลังการเข้ารับการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนเข้ารับการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ถึงแม้ว่าจะเป็น การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการรูปแบบออนไลน์ผ่านแอปพลิเคชัน Zoom, cloud, meeting ผู้เข้ารับการฝึกอบรมก็ได้รับการพัฒนา เกิดเรียนรู้ เกิดความเข้าใจความเข้าใจในเนื้อหาของหลักสูตรการฝึกอบรมได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้เนื่องจากการถ่ายทอดความรู้ของแต่ละวิชา มีการจัดการเรียนการสอนผ่านห้องเรียนเสมือนจริง มีการแบ่งกลุ่มฝึกปฏิบัติจริง ทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ ตามวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับศุภางค์ ไทยสมบูรณ์สุข (2547) ซึ่งพบว่ารูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือแบบร่วมมือกลุ่มเรื่องการบริหารโครงการในห้องเรียนเสมือนจริงที่ได้พัฒนาขึ้น ทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน สอดคล้องกับบุญจง หันจางสิทธิ์ (2541) ได้ให้ความหมายว่า การฝึกอบรมคือกรรมวิธีที่จะเพิ่มพูนสมรรถภาพในการทำงานของผู้ปฏิบัติงานให้พัฒนาในด้านความคิด การกระทำ ความสามารถ ความรู้ ความชำนาญและทัศนคติต่างๆ โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะยกระดับประสิทธิภาพในการทำงาน การผลิตในปัจจุบันและอนาคต และสอดคล้องกับวิจิตร อาวะกุล (2547) กล่าวถึงการฝึกอบรมในองค์กรแต่ละหน่วยงานนั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อความรู้ เพิ่มพูนความรู้ พัฒนาและปรับปรุงในด้านต่างๆ สอดคล้องกับสุวิทย์ จันทรเพ็ชร (2544) การวัดผลสัมฤทธิ์ของการฝึกอบรม หมายถึง การวัดผลของความรู้ ความชำนาญในการวิชาการสาขาหนึ่ง ๆ หรือเรื่องหนึ่ง ๆ ว่าทักษะและความเข้าใจจากการศึกษา อบรม เรียนรู้ โดยใช้แบบวัดความสัมฤทธิ์ผลและตัดสินใจว่าบุคคลนั้นสามารถซึมซับหรือมีความรู้ในเรื่องที่อบรม มากน้อยเพียงใด และสอดคล้องกับวรรณิ อนุอัน (2557) ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ และเจตคติเกี่ยวกับภาวะผู้นำ หลังอบรมสูงกว่าก่อนอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1

3. ความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรพัฒนาก่อนประจำการกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย พบว่าผู้เข้าร่วมฝึกอบรมหลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาก่อนประจำการ กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย จำนวน 100 คน มีความพึงพอใจต่อการฝึกอบรมอยู่ในระดับมากทั้งนี้เป็นเพราะการอบรมออนไลน์ในรูปแบบห้องเรียนเสมือนจริงผ่านแอปพลิเคชัน Zoom, cloud, meeting ในหลักสูตรนี้มีการสร้างบรรยากาศในการฝึกอบรมที่เหมือนการอบรมจริงเกือบทุกกระบวนการฝึกอบรม มีการแบ่งกลุ่มทำกิจกรรมร่วมกัน เป็นกลุ่มสาธิต มีการแบ่งกลุ่มสาธิต มีการลงฝึกภาคสนามจริงโดยมีการใช้ระบบพี่เลี้ยงคอยติดตาม คอยเอื้ออำนวยความสะดวกและคอยให้คำปรึกษาผู้เข้าร่วมอบรม นอกจากนั้นยังมีการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้จากทีมวิทยากรที่เลี้ยงส่งผลให้การอบรมออนไลน์ในลักษณะนี้แตกต่างจากการอบรมทั่วไปส่งผลถึงความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมอบรม สอดคล้องกับอุมาสวรรค์ ชูหา (2562) ผลการศึกษาพบว่า การใช้งานแอปพลิเคชัน Zoom cloud meeting ช่วยสอนในรายวิชาปฏิบัติการผดุงครรภ์ ทำให้ผู้เรียนมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด โดยเฉพาะด้านนักศึกษาที่มีความรู้สึกเหมือนได้เรียนจริงภายในห้องเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด สอดคล้องกับวรรณิ อนุอัน (2557) ศึกษาเรื่องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำสำหรับคณะกรรมการสโมสรนักศึกษา พบว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจต่อการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับ (Roxanne, 1997) พบว่า การเรียนการสอนโดยใช้ระบบห้องเรียนเสมือนจริง นักศึกษาส่วนใหญ่ได้ให้คะแนนเหนือกว่าในด้านต่อไปนี้ เช่น เนื้อหา มีความน่าสนใจ มีการกระตุ้นให้มีส่วนร่วมในการเรียนมากขึ้น สามารถติดต่อกับอาจารย์ได้ดี มีความสะดวกต่อการเรียน มีการเรียนรู้มากขึ้น มีความพอใจในระบบการเรียนการสอนแบบนี้ และเป็นการเพิ่มคุณค่าให้กับการศึกษา ส่วนผลกระทบที่มีต่อคณาจารย์หลังจากที่ได้รวบรวมข้อคิดเห็นที่ได้จากการสนทนาระหว่างสนทนาอิเล็กทรอนิกส์ มีความเห็นว่า การเรียนการสอน การปฏิสัมพันธ์กับนักศึกษาระบบนี้ทำให้เกิดภาระงานสอนมากขึ้นกว่าการเรียนปกติในชั้นเรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำหลักสูตรไปใช้

1. ผลจากการวิจัยแสดงให้เห็นว่า หลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาก่อนประจำการกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย เป็นการพัฒนาหลักสูตรเพื่อตอบสนองต่อมาตรการควบคุมและป้องกันการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ตามประกาศของรัฐบาล โดยการฝึกอบรมออนไลน์ รูปแบบห้องเรียนเสมือนจริง (Virtual Classroom) เป็นรูปแบบใหม่ในการฝึกอบรมของกรมการพัฒนาชุมชน ผลจากผลการสอวัดความรู้ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการฝึกอบรม และผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจในระดับมาก เมื่อเทียบกับการอบรมที่ผ่านๆ มา การอบรมในหลักสูตรนี้ใช้งบประมาณที่น้อยกว่า หากจะมีการนำไปใช้กับการอบรมหลักสูตรต่างๆ ควรมีการพัฒนาหลักสูตรตามกระบวนการและขั้นตอนเช่นเดียวกับที่ทำการวิจัยในครั้งนี้

2. ก่อนนำหลักสูตรไปใช้ควรมีการศึกษารายละเอียดและวิธีการฝึกอบรมในหลักสูตรให้ชัดเจน เพื่อจะได้มีความรู้ความเข้าใจ และดำเนินการฝึกอบรมให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

3. เนื่องจากการอบรมหลักสูตรนี้เป็นการฝึกอบรมออนไลน์ รูปแบบห้องเรียนเสมือนจริง (Virtual Classroom) ควรมีการพัฒนาบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญในการใช้ระบบ และมีการสนับสนุนอุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกอบรมให้มีมาตรฐาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการฝึกอบรมมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาติดตามผลการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่องเพื่อศึกษาการพัฒนาตนเองของผู้เข้ารับการฝึกอบรมว่าเพิ่มขึ้นและเป็นจริงหรือไม่ อย่างไร

2. ควรมีนำหลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาก่อนประจำการ กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทยที่ได้พัฒนาขึ้นในครั้ง นี้ ไปเปรียบเทียบกับหลักสูตรฝึกอบรมหลักสูตรพัฒนาก่อนประจำการในรูปแบบเดิมที่เคยใช้

3. ควรมีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมอื่นๆ ของกรมการพัฒนาชุมชน เพื่อให้สอดคล้อง เหมาะสมและทันสมัยมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง (References)

- กรมการพัฒนาชุมชน. (2563). *ประวัติกรม*. ค้นเมื่อ 26 กรกฎาคม พ.ศ.2563, จาก <https://www.cdd.go.th>.
- กรุงเทพธุรกิจ. (2563). *อัปเดตสถานการณ์ "โควิด-19" จากโคโรนาไวรัส วันที่ 27 สิงหาคม 2563*, ค้นเมื่อ 27 สิงหาคม พ.ศ. 2563, จาก <https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/895366>.
- คำรณ โปรยเงิน. (2550). *การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเรื่องเทคนิคการเพิ่มผลผลิตด้านบุคลากร: กรณีศึกษาพนักงานฝ่ายผลิต แผนกบรรจุผลิตภัณฑ์สื่อบรรจุภัณฑ์โทรคมนาคมไร้สายบริษัท ดิจิตอลโฟนจำกัด*. ปริญญาโท กศ.ม. (อุตสาหกรรมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นิรมล ศตวุฒิ. (2543). *หลักสูตรและวิธีสอนทั่วไป*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- บุญจง หันจางสิทธิ์. (2541). *เศรษฐศาสตร์ทรัพยากรมนุษย์ ประชากร แรงงาน การศึกษา ฝึกอบรมศาสนาธรรม สุขภาพอนามัยสิ่งแวดล้อม*. กรุงเทพฯ: คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วรรณิ อนุอัน. (2547). *การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำสำหรับคณะกรรมการสโมสรนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, ปทุมธานี
- วิจิตร อาวะกุล. (2547). *การฝึกอบรม*. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- วารุณี อัสวโกคิน. (2554). *การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. ปริญญาโท กศ.ด.บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม. กรุงเทพฯ
- ศุภางค์ ไทยสมบูรณ์สุข. (2547). *การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือแบบร่วมมือเรื่องการบริหาร โครงการในห้องเรียน เสมือนจริงสำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี คณะครู-ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ*
- สำนักงาน ก.พ. (2551). *พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551*. ค้นเมื่อ 26 กรกฎาคม พ.ศ. 2563, จาก <https://www.ocsc.go.th/node/384>
- อุมาสวรรค์ ชูหา. (2562). การศึกษาความพึงพอใจในการใช้แอปพลิเคชันZoom cloud meeting ช่วยสอนในรายวิชา ปฏิบัติการผดุงครรภ์. *วารสารโรงพยาบาลมหาสารคาม*, 16(1).
- Schermerhorn, J. R. (2002). *Management*. (7th ed.). New York: John Wiley & Sons, Inc.
- Taba, H. (1962). *Curriculum Development: Theory and Practice*. New York: Harcourt
- Tyler, R.W. (1950). *Basic Principle of Curriculum and Instruction*. Chicago: The University of Chicago press.